T085 TKL 3 (24) Luận Đại Trí Độ-Phẩm 56-Chuyển - Bất Thoái Chuyển

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 73 1

GIAÛI THÍCH PHAÅM NAÊM MÖÔI SAÙU: CHUYEÅN, BAÁT THOAÙI CHUYEÅN

KINH: Laïi nöõa Tu-boà-ñeà! AÙc ma ñi ñeán choã Boà-taùt, muoán phaù hoaïi taâm Boà-taùt, noùi raèng: “Nhaát thieát trí vôùi hö khoâng, khoâng coù töôùng gì; caùc phaùp cuøng vôùi hö khoâng, khoâng coù töôùng gì. trong caùc phaùp hö khoâng, “khoâng”, khoâng coù töôùng gì aáy, khoâng coù ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, cuõng khoâng coù chaúng ñöôïc. Caùc phaùp aáy ñeàu nhö hö khoâng, khoâng coù töôùng gì, ngöôi chòu sieâng naêng khoå nhoïc voâ ích. Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc maø ngöôi ñöôïc nghe noùi ñeàu laø ma söï, chaúng phaûi Phaät noùi, ngöôi neân phoùng xaû taâm nguyeän aáy, ngöôi chôù suoát ngaøy ñeâm chòu söï khoâng an oån, lo khoå, ñoïa aùc ñaïo”. Caùc thieän nam töû, thieän nöõ nhôn aáy khi nghe lôøi cheâ traùch ñoù neân nghó nhö vaày: “Ñoù laø aùc ma phaù hoaïi taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc cuûa ta. Caùc phaùp tuy nhö hö khoâng, khoâng coù gì cuûa chính noù, töï töôùng khoâng maø chuùng sanh khoâng bieát, khoâng thaáy, khoâng hieåu, ta ñem nghóa lyù caùc phaùp nhö hö khoâng, khoâng coù gì cuûa chính noù, töï töôùng khoâng vôùi ñaïi theä nguyeän trang nghieâm, ñöôïc trí Nhaát thieát chuûng, vì chuùng sanh noùi phaùp aáy, khieán ñöôïc giaûi thoaùt, ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A- na-haøm, quaû A-la-haùn, ñaïo Bích-chi Phaät vaø Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc”. Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt töø khi môùi phaùt taâm laïi ñaây nghe phaùp nhö vaäy neân kieân coá taâm mình, khoâng ñoäng khoâng chuyeån. Boà-taùt ñem taâm kieân coá, taâm khoâng ñoäng khoâng chuyeån aáy tu saùu Ba-la-maät seõ vaøo Boà-taùt vò. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Vì khoâng ñoäng chuyeån neân goïi laø chaúng thoaùi chuyeån, ñoäng chuyeån cuõng goïi laø chaúng thoaùi chuyeån? Phaät daïy: Khoâng ñoäng chuyeån neân goïi laø chaúng thoaùi chuyeån, ñoäng chuyeån neân cuõng goïi laø chaúng thoaùi chuyeån. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Taïi sao khoâng ñoäng chuyeån neân goïi laø chaúng thoaùi chuyeån, ñoäng chuyeån neân cuõng goïi laø chaúng thoaùi chuyeån? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Neáu Boà-taùt ñoái vôùi Thanh vaên, Bích-chi Phaät ñòa khoâng ñoäng chuyeån neân goïi chaúng ñoäng chuyeån. Neáu Boà-taùt ñoái vôùi Thanh vaên, Bích-chi phaät ñòa ñoäng chuyeån neân cuõng goïi laø chaúng thoaùi chuyeån. Tu-boà-ñeà do haønh, loaïi, töôùng maïo aáy neân bieát ñoù laø töôùng cuûa Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån. Do haønh, loaïi töôùng maïo aáy neân aùc ma khoâng theå phaù hoaïi taâm Boà-taùt, khieán lìa Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån, neáu muoán vaøo Sô thieàn, ñeä nhò, ñeä tam, ñeä töù thieàn cho ñeán dieät thoï töôûng ñònh lieàn ñöôïc vaøo.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 73 2 Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån, neáu nuoán tu Boán nieäm xöù, cho ñeán Taùm thaùnh ñaïo phaàn, khoâng, voâ töôùng, voâ taùc, tam- muoäi cho ñeán naêm thaàn thoâng lieàn tu ñöôïc. Boà-taùt aáy tuy tu Boán nieäm xöù cho ñeán Naêm thaàn thoâng, nhöng khoâng thoï quaû Boán nieäm xöù; tuy tu caùc thieàn, khoâng thoï quaû caùc thieàn, cho ñeán khoâng thoï quaû dieät thoï töôûng ñònh, khoâng chöùng quaû Tu-ñaø-hoaøn cho ñeán khoâng chöùng ñaïo Bích-chi Phaät. Boà-taùt aáy coá vì chuùng sanh maø thoï thaân, theo choã thích öùng maø laøm lôïi ích cho hoï. Tu-boà-ñeà! Do haønh, loaïi, töôùng maïo aáy neân bieát ñoù goïi laø Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån aáy thöôøng nhôù ñeán Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc troïn khoâng lìa taâm Nhaát thieát trí neân khoâng quí saéc, khoâng quí töôùng, khoâng quí Thanh vaên, Bích-chi Phaät, khoâng quí Thí Ba-la-maät cho ñeán Baùt-nhaõ Ba-la-maät; khoâng quí Boán thieàn, Boán taâm voâ löôïng, Boán ñònh voâ saéc, Naêm thaàn thoâng, khoâng quùi Boán nieäm xöù cho ñeán Taùm thaùnh ñaïo phaàn; khoâng quí Möôøi trí löïc cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung cuûa Phaät, khoâng quí söï nghieâm tònh coõi Phaät, khoâng quùi söï thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sanh; khoâng quí vieäc thaáy Phaät, khoâng quí vieäc gieo troàng thieän caên. Vì sao? Vì heát thaûy phaùp töï töôùng khoâng, khoâng thaáy phaùp gì coù theå sanh taâm quí. Vì sao? Vì heát thaûy phaùp cuøng vôùi hö khoâng, khoâng coù gì cuûa chính noù, töï töôùng khoâng. Tu-boà-ñeà! Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån thaønh töïu taâm aáy ñoái vôùi boán oai nghi cuûa thaân ra vaøo, ñeán ñi, ngoài naèm, ñi ôû, nhaát taâm khoâng loaïn. Naøy Tu-boà-ñeà! Do haønh, loaïi, töôùng maïo aáy neân bieát ñoù laø Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån neáu ôû nhaø duøng söùc phöông tieän vì lôïi ích cho chuùng sanh neân thoï naêm duïc, Boá thí cho chuùng sanh, caàn aên cho aên, caàn uoáng cho uoáng, aùo chaên ñoà naèm cho ñeán ñoà caàn ñeå nuoâi soáng ñeàu caáp cho caû. Boà-taùt aáy töï mình tu Thí Ba-la-maät, daïy ngöôøi tu thí, taùn thaùn vieäc tu thí, hoan hyû taùn thaùn ngöôøi tu Thí Ba-la-maät, tu Giôùi Ba-la-maät cho ñeán Baùt-nhaõ Ba-la-maät cuõng nhö vaäy. Tu-boà-ñeà! Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån khi ôû nhaø coù theå ñem traân baûo ñaày coõi Dieâm-phuø-ñeà thí cho chuùng sanh, cho ñeán ñem traân baûo ñaày caû ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi thí cho chuùng sanh; cuõng khoâng töï vì tu phaïm haïnh, khoâng laán eùp khaûo ñaùnh ngöôøi khaùc khieán hoï öu naõo. Tu-boà-ñeà! Do haønh, loaïi, töôùng maïo aáy neân bieát ñoù goïi laø Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Chaúng thoaùi chuyeån laø vò thaàn caàm kim cöông thöôøng theo doõi Boà-taùt nguyeän raèng: “Boà-taùt aáy seõ ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, ta thöôøng theo doõi”, cho ñeán vò thaàn nguõ taùnh caàm kim cöông thöôøng theo thuû hoä. Vì theá neân hoaëc trôøi hoaëc ma, hoaëc phaïm, hoaëc caùc keû coù söùc lôùn ôû theá giôùi khaùc, khoâng theå phaù hoaïi taâm Nhaát thieát trí cuûa Boà-taùt aáy, cho ñeán khi Boà-taùt aáy ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Naøy Tu-boà-ñeà! AÁy goïi laø töôùng chaúng thoaùi chuyeån

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 73 3 cuûa Boà-taùt. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt thöôøng ñaày ñuû naêm caên laø tín caên, Tinh taán caên, nieäm caên, ñònh caên, tueä caên, ñoù goïi laø töôùng chaúng thoaùi chuyeån. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån laø baäc thöôïng nhôn, chaúng phaûi haï nhôn. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Theá naøo laø thöôïng nhôn? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Neáu Boà-taùt nhaát taâm tu Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc taâm khoâng taùn loaïn, ñoù goïi laø thöôïng nhôn. Do haønh, loaïi, töôùng maïo aáy neân bieát ñoù laø töôùng chaúng thoaùi chuyeån. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån nhaát taâm thöôøng nieäm Phaät ñaïo; khoâng laøm chuù thuaät, hoøa hôïp thuoác thang, khoâng chuù thuaät quyû thaàn khieán nhaäp vaøo trai gaùi ñeå hoûi vieäc laønh döõ, trai gaùi, boãng loäc, thoï meänh daøi ngaén. Vì sao? Vì Boà-taùt aáy bieát caùc phaùp aáy töï töôùng khoâng, vì khoâng thaáy töôùng caùc phaùp neân khoâng laøm vieäc nuoâi soáng moät caùch taø vaïy, maø laøm vieäc nuoâi soáng moät caùch thanh tònh. Naøy, Tu-boà-ñeà! Do haønh, loaïi, töôùng maïo aáy neân bieát ñoù goïi laø töôùng cuûa Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån. LUAÄN: Laïi coù töôùng cuûa Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån, aùc ma nghó raèng: “Nhaát thieát trí vôùi hö khoâng bình ñaúng”. Nhaát thieát trí coù caùc danh töï hoaëc goïi Nhaát thieát trí, hoaëc goïi Nhaát thieát chuûng trí, hoaëc goïi Voâ thöôïng ñaïo, hoaëc goïi voâ löôïng Phaùp Phaät, hoaëc goïi Boà-ñeà, ñeàu laø danh töï cuûa Nhaát thieát trí. Trong ñaây noùi Nhaát thieát trí neân bieát laø Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Heát thaûy Boà-taùt ñeàu nguyeän muoán ñöôïc Nhaát thieát trí, ma ñi ñeán muoán phaù hoaïi noùi raèng: “Nhaát thieát trí aáy troáng khoâng, khoâng coù gì cuûa chính noù, chæ caùc sö doái ngöôøi vaäy thoâi, nhö hö khoâng khoâng coù gì cuûa chính noù, khoâng saéc, khoâng hình, khoâng theå bieát, Nhaát thieát trí cuõng nhö vaäy. Theá neân noùi cuøng vôùi hö khoâng bình ñaúng. Caùc phaùp laø caùc phaùp trôï ñaïo giuùp ñöa ñeán trí Nhaát thieát chuûng nhö saùu Ba-la-maät v.v... phaùp aáy cuõng khoâng. Trí Baùt-nhaõ khoâng, khoâng coù töôùng gì cuûa chính noù, caùc phaùp chæ coù danh töï, khoâng coù thaät söï. ÔÛ trong ñoù khoâng coù ngöôøi ñöôïc Nhaát thieát trí, khoâng coù ñi ñeán Nhaát thieát trí, khoâng coù trôï ñaïo. Ngöôi chæ luoáng chòu cay ñaéng. thaày ngöôi thöôøng daïy ngöôi xa lìa ma söï, nhöng Nhaát thieát trí chính laø ma söï. Vì sao? Vì boû Nieát-baøn maø thuû laáy sanh töû. Caùc kinh ngöôi nghe tröôùc ñoù hoaëc nghóa lyù veà saùu Ba-la-maät, ñeàu chaúng phaûi Phaùp Phaät, ñeàu do ngöôøi taïo ra, nay ngöôi hoái haän gaáp, boû taø taâm aáy; neáu khoâng boû, suoát ngaøy ñeâm chòu khoå trong ba ñöôøng aùc”. Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån nghe vieäc aáy lieàn giaùc tri ma söï, ma huûy baùng Nhaát thieát trí, muoán khieán ta xa lìa Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 73 4

Chaùnh giaùc. Vì sao? Vì heát thaûy phaùp tuy khoâng, khoâng coù gì cuûa chính noù nhöng vì chuùng sanh phaøm phu, ñieân ñaûo che taâm neân khoâng bieát, khoâng thaáy, ta seõ laáy “töï töôùng khoâng” laøm trang nghieâm ñöôïc Nhaát thieát trí, vì chuùng sanh noùi phaùp. Neáu heát thaûy phaùp khoâng maø ta laáy thaät höõu laøm trang nghieâm laø khoâng töông öùng, neáu caùc phaùp khoâng, trang nghieâm cuõng

khoâng aáy laø töông xöùng; vì chuùng sanh thuyeát phaùp cuõng nhö vaäy. Khieán chuùng sanh ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn; quaû Tu-ñaø-hoaøn coù hai: 1. Phaùp voâ vi döùt ba kieát söû; 2. Quaû Tu-ñaø-hoaøn höõu vi töông öng vôùi khoâng, voâ töôùng, voâ taùc tam-muoäi. Hai thöù aáy ñeàu khoâng. Trong phaùp höõu vi do ba moân giaûi thoaùt neân khoâng; trong phaùp voâ vi do khoâng coù töôùng sanh, truï, dieät neân khoâng; cho ñeán Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc cuõng nhö vaäy. Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån, töø khi môùi phaùt taâm trôû ñi, nghe phaùp aáy kieân coá taâm mình khoâng ñoäng, khoâng chuyeån. Muõi teân phieàn naõo khoâng vaøo ñöôïc neân goïi laø kieân coá; ngoaïi ñaïo aùc ma khoâng lay chuyeån ñöôïc neân goïi laø khoâng ñoäng; khoâng thoaùi chuyeån Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, neân goïi laø khoâng chuyeån. Boà-taùt ñem ba taâm nhö vaäy tu saùu Ba-la-maät vaøo Boà-taùt vò. Nghóa chöõ Boà-taùt vò nhö tröôùc ñaõ noùi. Vaøo Boà-taùt vò goïi laø chaúng thoaùi chuyeån. Tu-boà-ñeà hoûi: Khoâng chuyeån neân goïi laø chaúng thoaùi chuyeån, sao chuyeån cuõng goïi laø chaúng thoaùi chuyeån? Phaät ñaùp: Phaät ñaùp baèng hai caùch laø duøng laáy hai ñeá laø Theá ñeá vaø Ñeä nhaát nghóa ñeá. Neáu Boà-taùt vaøo Boà-taùt vò thì chuyeån taâm Thanh vaên, Bích-chi Phaät maø thaúng vaøo Boà-taùt vò, aáy goïi laø chuyeån; khoâng chuyeån laø, vaøo ñeä nhaát nghóa chaúng thoaùi chuyeån. Trong caùc phaùp “Nhöùt töôùng”, nghóa laø “voâ töôùng” coøn khoâng coù ñònh töôùng Nhaát thöøa, huoáng gì Tam thöøa thì coù gì ñeå chuyeån! Vì khoâng coù gì ñeå chuyeån neân goïi laø chaúng thoaùi chuyeån. Laïi nöõa, chaúng thoaùi chuyeån, tuy haønh theo phaùp coõi Duïc ñeå ñoä chuùng sanh maø ñoái vôùi thieàn ñònh thì ra vaøo töï taïi; vì ñoái vôùi thieàn ñònh töï taïi neân neáu muoán giaùo hoùa ngöôøi khaùc tu Boán nieäm xöù cho ñeán Taùm thaùnh ñaïo phaàn, Ba moân giaûi thoaùt, Naêm thaàn thoâng ñeàu ñöôïc töï taïi. Tuy vaøo thieàn ñònh maø taâm kia nhu nhuyeán, thanh tònh neân khoâng höôûng thoï caùi phöôùc soáng laâu ôû coõi trôøi, chæ ôû coõi Duïc ñeå giaùo hoùa, neân tuy tu Boán nieäm xöù cuõng khoâng chöùng quaû Tu-ñaø-hoaøn cho ñeán Bích-chi Phaät ñaïo. Boà-taùt aáy xem xeùt möôøi phöông quoác ñoä bieát choã naøo coù theå laøm lôïi ích chuùng sanh thì thoï thaân sanh ôû coõi aáy; nhö vaäy goïi laø töôùng chaúng thoaùi chuyeån. Boà-taùt aáy nhaát taâm thaâm nieäm, thöôøng khoâng xa lìa Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc neân chæ quí Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc,

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 73 5

khoâng quí vieäc khaùc, ñoù laø thaân kim saéc ñuû Ba möôi hai töôùng cuûa Phaät; vì khoâng boû baûn nguyeän ñoä sanh neân khoâng quí Thanh vaên, Bích-chi Phaät ñaïo. Ngöôøi aáy vì quí phaùp roát raùo khoâng voâ sôû ñaéc neân khoâng quí vieäc Boá thí, cho ñeán khoâng quí vieäc gieo troàng caên laønh, huoáng gì lôïi döôõng nguõ duïc cuûa theá gian. Vì sao? Vì Boà-taùt xem xeùt heát thaûy phaùp töï töôùng khoâng, khoâng thaáy coù thaät phaùp nhaát ñònh coù theå sanh taâm quí. Laïi nöõa, coù ngöôøi vì coù choã tham quí neân taâm lay ñoäng khoâng töï an, neáu ñöôïc thì vui möøng, maát thì lo buoàn; Boà-taùt thì khoâng quí gì, khoâng tham gì neân ñoái vôùi ñöôïc maát, taâm thanh tònh khoâng lay ñoäng. Thaân haønh, khaåu haønh ñieàu

hoøa khoâng khaùc, neân boán oai nghi nôi thaân, nhaát taâm thöôøng nhôù khoâng coù traùi loãi. Laïi nöõa, vì thaâm nhaäp Thieàn Ba-la-maät neân boán oai nghi nôi thaân khoâng coù traùi loãi. Hoûi: Trong kinh noùi Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån coù löïc phöông tieän, vì lôïi ích chuùng sanh neân höôûng thoï naêm duïc, aáy laø phöông tieän gì? Ñaùp: Thí nhö laáy keàm gaép löûa, tuy gaép maø khoâng bò chaùy tay. Naêm duïc laïc nhö löûa hay ñoát chaùy thieän caên cuûa ngöôøi. Boà-taùt suy nghó ta xuaát gia, chæ coù caùi thaân duy nhaát laøm sao duøng ñeå boá thí, nhieáp hoùa chuùng sanh? Chuùng sanh caàn nhieàu aên uoáng, y phuïc maø vaät chu caáp cuûa ta laïi ít. Boà-taùt vì nhieáp hoùa chuùng sanh neân sanh vaøo nhaø giaøu sang ñeå boá thí cho chuùng sanh töï do theo choã caàn duøng cuûa hoï, chuùng sanh xuaát gia, taïi gia ñeàu ñöôïc lôïi ích. Thí nhö ñaïi ñòa, nhaân daân chim thuù ñeàu mong nhôø lôïi nhuaän. Khi aáy coù boán caùch tu saùu Ba-la-maät. Neáu xuaát gia taùn thaùn vieäc boá thí thì hoaëc coù ngöôøi noùi: OÂng chæ coù moät thaân khoâng coù taøi saûn maø chæ daïy ngöôøi boá thí thì ngöôøi ta khoâng theå tín thoï; theá neân Boà-taùt phöông tieän laøm ngöôøi cö só, ñem taøi saûn laøm sung maõn cho taát caû maø khuyeân ngöôøi boá thí, thì ngöôøi ta tín thoï. Boà-taùt hoaëc laøm Chuyeån luaân Thaùnh vöông, trong khi khôûi taâm nghó ñeán vieäc boá thí thì chaâu baùu ñaày coõi Dieâm-phuø-ñeà, nhö vua Ñaûnh sinh ôû trong cung ñieän, khôûi taâm muoán chaâu baùu thì coù chaâu baùu ñeán beân ñaàu goái; hoaëc laøm Ñeá-thích, hoaëc laøm Phaïm vöông, möa chaâu baùu ñaày ba ngaøn theá giôùi cuùng döôøng chö Phaät sung maõn heát thaûy. Vì nhieáp hoùa chuùng sanh neân khoâng töï thoï höôûng. Ngöôøi höôûng thuï naêm duïc thì taâm sanh kieâu maïn, laán eùp ngöôøi khaùc. Boà- taùt thöôøng döùt tham duïc, caùc phieàn naõo moûng, khoâng sanh kieâu maïn; vì khoâng sanh kieâu maïn, neân khoâng laán eùp ngöôøi khaùc, aáy laø töôùng chaúng thoaùi chuyeån. Laïi nöõa, neáu Boà-taùt ñöôïc voâ sanh phaùp nhaãn vaøo Boà-taùt vò, ñöôïc thoï kyù, töùc thì thaàn kim cöông theo doõi thuû hoä; khi thaønh Phaät ñaïo thì hieän

thaân kia, khieán ngöôøi troâng thaáy. Trong ñaây Phaät töï noùi nhaân duyeân: Hoaëc ngöôøi, hoaëc phi nhaân khoâng theå phaù hoaïi; ngöôøi phaù hoaïi laø hoaëc gieát, hoaëc troùi, hoaëc luaän nghò hôn. Phi nhôn phaù hoaïi laø laøm cho beänh, cuoàng, hoaëc cöôùp maïng, hoaëc hieän thaân hung döõ laøm cho sôï haõi, hoaëc bieán laøm thaân Phaät noùi taø ñaïo. Nhöõng vieäc nhö vaäy khoâng theå chieát phuïc Boà-taùt. Hoûi: Neáu ñöôïc thaàn kim cöông thuû hoä theá laø Boà-taùt töï mình khoâng coù söùc sao? Ñaùp: Boà-taùt töï mình cuõng coù söùc, laïi do coâng ñöùc cuûa Boà-taùt neân hay khieán thaàn kim cöông thuû hoä; vì thaàn kim cöông thuû hoä neân tuy chöa ñöôïc phaùp thaân maø coâng ñöùc vaãn taêng theâm. Laïi khieán thieân thaàn thaáy thaàn kim cöông hoä veä neân caøng theâm kinh sôï. Boà-taùt ñaày ñuû naêm caên laø, neáu nhö ngöôøi khoâng coù naêm caên maét, tai v.v... thì khoâng khaùc gì caây ñaù; do löïc naêm caên neân hay thaáy, hay nghe. Trong taâm Boà-taùt khoâng coù naêm caên tín, taán, nieäm, ñònh, tueä töùc laø phaøm phu, khoâng vaøo haøng Thaùnh. Hoûi: Nhö kinh A-tyø-ñaøm noùi: Ai thaønh töïu naêm caên laø ngöôøi

khoâng döùt thieän caên, côù sao nay noùi ngöôøi khoâng coù naêm caên tín, taán v.v... töùc laø phaøm phu? Ñaùp: Chuùng sanh khoâng döùt thieän caên, tuy thaønh töïu naêm caên nhöng khoâng theå phaùt khôûi taùc duïng. Thí nhö treû nhoû tuy coù caùc phieàn naõo, tham duïc v.v... nhöng chöa theå phaùt sanh taùc duïng, neân noùi laø khoâng coù. Naêm caên, tín, taán, nieäm, ñònh, tueä cuõng nhö vaäy, chuùng sanh tuy coù maø khoâng phaùt khôûi taùc duïng theá neân khoâng keå. Naêm caên tín, taán, nieäm, ñònh, tueä coù hai loaïi: 1. Thuoäc Thanh vaên, Bích-chi Phaät; 2. Thuoäc Phaät vaø Boà-taùt. Naêm caên thuoäc Thanh vaên, Bích-chi Phaät hay thaâm tín Nieát- baøn, hay duøng trí tueä bieát theá gian voâ thöôøng, khoâng, bieát ñöôïc Nieát-baøn tòch dieät; naêm caên thuoäc Boà-taùt hay sanh taâm töø bi saâu xa ñoái vôùi chuùng sanh oaùn gheùt, cuõng hay quaùn thaät töôùng caùc phaùp laø voâ sanh, voâ dieät, tuy chöa ñöôïc thaønh Phaät cuõng coù theå tín thoï vieäc Phaät. Laïi do naêm caên cuûa Boà-taùt neân hay thaáy, hay nghe, hay bieát löïc thaàn thoâng cuûa Phaät, chaúng phaûi haøng Thanh vaên, Bích-chi Phaät baét kòp. Nhö trong kinh Baát Khaû Tö Nghì Giaûi Thoaùt noùi: Xaù-lôïi-phaát, Muïc lieân, Tu-boà-ñeà v.v... tuy ôû hai beân Phaät, song vì khoâng coù naêm caên cuûa Boà-taùt neân khoâng thaáy Boà-taùt ñaïi hoäi vaø löïc thaàn thoâng, cuõng khoâng nghe Phaät noùi lyù baát khaû tö nghì giaûi thoaùt. Theá neân noùi, neáu Boà-taùt ñaày ñuû naêm caên tín, taán v.v... thì goïi laø chaúng thoaùi chuyeån. Hoûi: Trong caùc kinh khaùc noùi: Ngöôøi laønh thì thaân, khaåu, yù nghieäp khoâng coù döõ, bieát aân, baùo aân, hay vì chuùng sanh neân töø boû caùi vui cuûa

mình ñeå an oån cho chuùng sanh, coù laøm vieäc lôïi ích gì khoâng caàu quaû baùo, nhö vaäy laø töôùng cuûa Thöôïng nhôn. Vì sao chæ noùi coù moät vieäc taâm khoâng taùn loaïn, tu Voâ thöôïng ñaïo goïi laø Thöôïng nhôn? Ñaùp: Trong ñaây Phaät töï löôïc noùi chæ moät vieäc nhaát taâm khoâng taùn loaïn laø thu nhieáp caùc phaùp laønh. Vì sao? Vì quí troïng Phaät ñaïo neân caùc phieàn naõo bò beû moûng, sanh töø taâm saâu xa ñoái vôùi chuùng sanh, töï ñem thaân maïng caáp thí huoáng gì khoâng bieát aân, baùo aân. Thöôøng nhaát taâm nieäm töôûng Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, giöõ giôùi thanh tònh, neân khoâng soáng theo taø maïng laø khoâng laøm chuù thuaät, hoøa hôïp thuoác thang. Chuù thuaät laø, coù theå giaáu thaân khieán ngöôøi khaùc khoâng thaáy, coù theå bieán ngöôøi laøm suùc thuù. Hoøa hôïp thuoác thang laø duøng moài caàu Tieân giaùng vaø hoøa hôïp caùc thöù thuoác chöõa beänh ñeå caàu taøi vaø caàu danh tieáng. Chuù quyû laø, coù ngöôøi muoán bieát vieäc vò lai, phuø chuù ma quyû khieán nhaäp vaøo con trai, con gaùi ñeå hoûi vieäc laønh döõ, sanh con trai hay con gaùi, thoï maïng daøi ngaén giaøu, vui, hôn, thua v.v... Neáu coù laøm laø vì nhieáp hoùa chuùng sanh, phaù taâm kieâu maïn cuûa hoï, khoâng vì taøi lôïi danh voïng. Vì sao? Vì ngöôøi aáy bieát heát thaûy phaùp töï töôùng khoâng neân khoâng thaáy caùc phaùp töôùng laø thaân mình, vôï, con, nam nöõ; vì khoâng thaáy töôùng aáy neân khoâng laøm vieäc taø ñeå nuoâi soáng.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.